

Studiehandledning

Säkerhet i skolans kemiundervisning, UM4055, 7,5 hp

HT 2025/VT 2026

Studiehandledning	1
Säkerhet i skolans kemiundervisning, UM4055, 7,5 hp	1
HT 2025/VT 2026	1
Inledning	2
Förväntade studieresultat	2
Lärare i kursen.....	2
Undervisning och frånvaropolicy.....	2
Examinationsuppgifter	3
Format för skriftliga inlämningar.....	3
Uppgifterna 1–10	3
Frivilliga uppgifter	3
Slutuppgift – En säkerhetsmapp.....	4
Om slutinlämningen görs i grupp.....	4
Kurslitteratur	5
Säkerhet i skolans kemiundervisning, 7.5hp	5
Obligatorisk litteratur	5
Övrigt	5

Inledning

Välkommen till kursen Säkerhet i skolans kemiundervisning. Den här studiehandledningen är tänkt att vara ett stöd för arbetet under kursen. Den innehåller information om kursens upplägg, arbetsformer och examination, samt praktisk information. Studiehandledningen kan komma att ändras under kursens gång. Uppdaterade versioner läggs ut på Athena med nya datum.

Förväntade studieresultat

Kursen behandlar ansvarsfrågor, kemikalielagstiftning, riskbedömning, information, rutiner för avfallshantering och annat, som är delar i arbetsplatsens systematiska arbetsmiljöarbete. Efter att ha genomgått kursen förväntas studenten:

- känna till de lagar och förordningar som definierar kemiarbetet på skolan och hur dessa uppdateras
- kunna ansvara för kemikaliehantering, rutiner, utrustning, sanering, beredskap och kunna handleda kollegor i säkerhetstänkande
- kunna göra riskbedömningar på ett relevant sätt och dokumentera dem
- kunna delta i planerandet och bygga upp en kemiinstitution i grundskolans årskurs 7–9 respektive gymnasieskolan
- kunna införliva säkerhetstänkande i undervisningen och förmedla betydelsen av detta både i skol- och hemmiljö

Lärare i kursen

Kursansvarig ansvarar bland annat för att kursen planeras utifrån intentionerna i kursplanen, samordningsfrågor, utvärdering och informationen på institutionens kurshemsida (<https://utbildning.su.se/utbildning/utbildningskatalog/um/um4055>) och i lärplattformen Athena (<https://athena.itslearning.com>). Kursadministratören ansvarar bland annat för information beträffande organisatoriska och administrativa frågor, registrering och betygsrapportering.

Kursansvarig	Jenny Olander	jenny.olander@krc.su.se tel. 08-12076549
Kursadministration	Kemiska sektionens kansli	Kemi
Kurslärare	Camilla Mattsson Cecilia Stenberg Sara Holland	camillam@krc.su.se cecilia@krc.su.se sara.holland@krc.su.se

Undervisning och frånvaropolicy

Undervisningen består av föreläsningar och seminarier. Undervisningen sker huvudsakligen på distans. Deltagande i uppstartsdagar på Stockholms universitet och gruppmöten på distans är obligatoriskt. Webbinarierna som erbjuds är frivilliga.

Examinationsuppgifter

För godkänt krävs lägst betygsgraden E i samtliga examinationsuppgifter samt deltagande i undervisning. Uppgifterna 1–10 bedöms med skalan E/F och slutuppgiften med skalan A/F.

Format för skriftliga inlämningar

Inlämning av de skriftliga uppgifterna sker i lärplattformen Athena.

Texterna ska skrivas i Word eller annat redigerbart format. För att underlätta återkopplingen ber vi er namnge varje dokument enligt principen "Förnamn_Efternamn_Inlupp_X" eller "Grupp_X_Inlupp_Y". ("Inlupp" är en förkortning för "Inlämningsuppgift").

Uppgifterna 1–10

Uppgifterna 1–10 är direkt relaterade till motsvarande modultexterna, som presenteras i lärplattformen. Webbinarierna anknyter också till dessa uppgifter.

Tidpunkt för inlämning av de olika uppgifterna hittar du i schemat.

Gruppvisa uppgifter

Uppgifterna 2, 3, 7, 8 och 10 lämnas in skriftligt och i grupp. Efter inlämning kommenteras de av kurslärarna, klipps ihop till ett gemensamt dokument för alla grupper och publiceras i lärplattformen. Detta för att möjliggöra för alla att se och ta inspiration av kurskamraternas arbete, inklusive återkoppling.

Uppgift 5 är en muntlig redovisning som genomförs gruppvis.

Individuella uppgifter

Uppgift 1.2 är ett individuellt quiz, som kan göras upprepade gånger.

De skriftliga uppgifterna 1.3, 4, 6.1, 9 är individuella. Efter inlämning kommenteras de av kurslärarna.

Frivilliga uppgifter

Uppgift 6.2 är en möjlighet att lämna in en individuell skriftlig reflektion om hur arbetet i kursgrupperna fungerar.

Efter jul är det rekommenderat att lämna in ett "Utkast till examinationsuppgift". Utkastet kommenteras av kurslärarna.

Slutuppgift – En säkerhetsmapp

Slutuppgiften i kursen är en säkerhetsmapp för den egna skolan. Låt den inventering du lämnade in i uppgift 1.3 vara en grund för mappen. Kursdeltagare rekommenderas att gå igenom de samlade och kommenterade inlämningsuppgifterna från kursens olika delar i arbetet med att ta fram pärmen.

Innehållet får gärna utgå ifrån malldokument, men dessa måste anpassas efter den aktuella skolan. Står det "enligt skolans rutin" i mallen så ska det endast stå kvar om ni har en rutin för detta. Det är då lämpligt att även ange namnet på er rutin som ni hänvisar till.

Checklista för innehållet i säkerhetsmappen

	Säkerhetsmappen ska:
	Utgå ifrån befintliga dokument på skolan. Om dessa inte specifikt berör kemi-/NV-institutionen räcker det med att länka till dem.
	Innehålla aktuell kontaktinformation för sådant som är relevant på kemi-/NV-institutionen på den aktuella skolan.
	Enbart ge kortfattad information om lagstiftning och annat men hänvisa till relevanta föreskrifter.
	Presentera rubrikerna för skolans aktuella kemikalieförteckning och eventuellt en länk till densamma men inte förteckningen i sin helhet.
	Ge exempel på rutiner, riskbedömningar och andra dokument som är tydligt anpassade till er verksamhet.
	Innehålla en tydlig åtgärdslista i tabellformat. Allt behöver inte vara komplett men det är viktigt att det framgår vad ni har kvar att arbeta igenom i ert säkerhetsarbete.
	Vara lättillgänglig (språkligt och strukturellt) för andra (rektor, kollegor...)
	Innehålla en innehållsförteckning, med huvudrubriker (begränsa antalet underrubriker), använd gärna den automatiska i Word, som finns under fliken "Referenser". Max en A4-sida.
	Ha sidnummer.
	Innehålla maximalt 30 sidor exklusive innehållsförteckning och eventuell försättsida.

Om slutinlämningen görs i grupp

Grundregeln är att inlämningen genomförs individuellt.

Om fler deltagare kommer från samma skola är det naturligt och mest effektivt att de arbetar tillsammans på en gemensam säkerhetspärm. För att kunna göra en rättvis bedömning av varje deltagares bidrag till slutinlämningen tillkommer följande delar.

1. Tillsammans med pärmen skickas en beskrivning på max 200 ord av vilka delar av slutuppgiften (säkerhetsmappen) som var och en av deltagarna har bidragit med.
2. När slutuppgiften är inskickad bokas ett möte online med kursledarna, där kursdeltagarna beskriver hur de har bidragit till de olika delarna av slutuppgiften.

Kurslitteratur

För kurs på grundnivå

Säkerhet i skolans kemiundervisning, 7.5hp

Obligatorisk litteratur

Systematiskt arbetsmiljöarbete - grundläggande skyldigheter för dig med arbetsgivaransvar
AFS 2023:1

Planering och organisering av arbetsmiljöarbete AFS 2023:2

Risker i arbetsmiljön AFS 2023:10

Arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning – säker användning AFS 2023:11

Utformning av arbetsplatser, AFS 2023:12

Gränsvärden för luftexponering i arbetsmiljön AFS 2023:14

Hantering av explosiva varor MSBFS 2025:2

Hantering av brandfarliga vätskor MFSB 2023:2

Hantering av brandfarlig gas och aerosoler MSBFS 2020:1

Relevanta delar ur Arbetsmiljölagen 1977:1160, Arbetstidsförordningen (1982:901) och
Arbetstidslagen (1982:673).

Online Resources for Chemical Safety in Science Education, <https://chesse.org/sv/>

Övrigt

ECHA (*European Chemical Agency*) C&L inventory;
<https://echa.europa.eu/sv/regulations/clp/cl-inventory>

Lennartson, A. (2017). *Laboratoriearbete*. Lund: Studentlitteratur AB. (180s)

Paterson, D., Risk assessment keeps everyone safe, *Education in Chemistry* (2023), Royal
Society of Chemistry, [https://edu.rsc.org/ideas/how-to-teach-risk-assessment-
skills/4016786.article](https://edu.rsc.org/ideas/how-to-teach-risk-assessment-skills/4016786.article)

PRIO-databasen: [Sök i Prio-guiden - Kemikalieinspektionen](#)

Prevent. (2018). *Kemiska hälsorisker* Prevent. (152s)

Steele D. J. et al, Stocked: An Educational Lab Safety Card Game, *J. Chem. Educ.* 2025,
102, 1, 223–228, <https://doi.org/10.1021/acs.jchemed.4c00975>

Web resource, <https://chimactiv.agroparistech.fr/en>